

Posudek na rigorózní práci Soni Hendrychové: Velkomoravská pohřebiště v Rajhradě a Rajhradících.

Autorka se pokusila stručně zhodnotit dvě nekropole ležící v zázemí hradiště v Rajhradě, jejichž katalogy byly publikovány (Č. Staňa). Menší nekropoli v Rajhradících zpracovala původně ve své bakalářské práci, rozsáhlejší v Rajhradě (téměř 600 hrobů) pak v práci diplomové. Celkové porovnání obou nekropolí pak provedla podrobněji až nyní. Práce má i s obrazovými přílohami 261 stran.

Nejdůležitější pasáže se týkají chronologie pohřebiště v Rajhradu i Rajhradících, vzájemného srovnání obou pohřebišť a celkového sídelního kontextu.

Souhlasím s hlavními závěry práce, tedy s exklusivnějším charakterem menší nekropole v Rajhradících, s tím, že jsou obě nekropole z velké části současné a patří nejspíše k lokalitě centrálního rázu v prostoru současného kláštera v Rajhradu. Autorka v závěru správně upozorňuje ne velmi výraznou kumulaci pohřebišť v celém mikroregionu, i když ostatní lokality byly zachyceny jen velmi torzovitě.

Autorka evidentně poměrně dobře zná zahraniční literaturu - včetně studií metodologického rázu - o možnostech sociální i chronologické výpovědi pohřebiště. Přihlíží i k odhadované velikosti pohřbívacích komunit, s čímž úzce souvisí délka pohřbívání.

Oceňuji, že autorka našla kritéria a definovala nejstarší hroby v Rajhradu, byť byly jen dva dobře datovatelné. Další důležitý postřeh se týká větších pohřebišť s převážně sociálně nižším statusem než jsou pohřebiště plně využívaná v rámci centrálních lokalit, ale vyšším než u pohřebišť venkovských, fungujících v zázemí centrálních lokalit. Tam zjevně patří Rajhrad.

Poněkud podcenila obrazové přílohy, které jsou v archeologii velmi důležité. Ty měly být poněkud bohatší.

Autorka prokázala, že je schopná pracovat s archeologickým materiálem, a při jeho hodnocení logicky uvažovat.

Práci doporučuji do rigorózního řízení.

V Praze 18.4.

Nad'a Profantová, Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.